

DAJEMY
DZIECIOM
SIĘ

dawniej
Fundacja
Dzieci
Niczyje

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wzięto dnia 12.08.16

nr 388 podpis [signature]

Warszawa, dnia 10 sierpnia 2016 r.

Szanowny Pan Marszałek
Stanisław Karczewski
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

**PETYCJA W SPRAWIE ZMIANY KODEKSU POSTĘPOWANIA KARNEGO W ZAKRESIE
REPREZENTACJI DZIECKA W POSTĘPOWANIU KARNYM**

Szanowny Panie Marszałku,

Ja niżej podpisana, działając w imieniu Fundacji Dajemy Dzieciom Się (dawniej Fundacji Dzieci Niczyje) z siedzibą w Warszawie, ul. Walecznych 59, nr KRS 0000204426, zwraca się na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach z prośbą o rozważenie **podjęcia działań legislacyjnych dotyczących reprezentacji dziecka w postępowaniu karnym.**

Fundacja Dajemy Dzieciom Się od 1991 roku dąży do tego, by wszystkie dzieci miały bezpieczne dzieciństwo i były traktowane z poszanowaniem ich godności i podmiotowości. Wraz ze współpracującymi z nią ekspertami z zakresu prawa, psychologii i innych dziedzin nauki, Fundacja podnosi potrzebę systemowego uregulowania kwestii **reprezentacji małoletniego w postępowaniu karnym.**

Wątpliwości w tym zakresie wywołała uchwała SN (7) z 30.9.2010 r. (I KZP 10/10), w której sąd ten podniósł, iż rodzic małoletniego nie może wykonywać praw tego małoletniego, jako pokrzywdzonego w postępowaniu karnym, jeżeli oskarżonym jest drugi z rodziców. Kontrowersje dotyczą głównie osoby, która powinna reprezentować małoletniego w postępowaniu karnym, jej wynagrodzenia, ale także spoczywających na niej obowiązków wobec dziecka i jego rodziców. Problemy te dostrzegł także Trybunał Konstytucyjny, który wydał w tej sprawie postanowienie sygnalizacyjne S 2/14. Zwrócił w nim uwagę na konieczność podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do usunięcia luk w regulacjach prawnych dotyczących reprezentacji dziecka pokrzywdzonego przestępstwem.

Istota opisywanego problemu polega na tym, że do reprezentowania interesu dziecka pokrzywdzonego przestępstwem przez jednego z rodziców, może – na gruncie obowiązujących przepisów - zostać wyznaczona **osoba nieprzygotowana** do pełnienia takiej roli (np. pracownik administracyjny sądu/prokuratury). To zaś przesądza o nieprawidłowej reprezentacji dziecka w postępowaniu, co może mieć poważne skutki dla małoletniego (brak ochrony, czy nawet powrót do rodziny, w której małoletni doznał krzywdzenia). Brak należytego uregulowania kwestii reprezentacji oznacza także **brak**

jednolitych standardów działania tych kuratorów. W praktyce oznacza to często brak aktywności w postępowaniu dotyczącym dziecka np. nieskładanie środków zaskarżenia w jego sprawie.

W zakresie wykonywania zadań kuratora procesowego istnieje szereg innych trudności, takich jak **brak zasad dotyczących kontaktu kuratora z dzieckiem i jego rodzicem**. Ich efektem bardzo często jest zaniechanie przez kuratora jakiegokolwiek kontaktu z dzieckiem, co jest istotnym naruszeniem praw małoletnich wynikających m.in. z art. 12 ust. 1 i 2 Konwencji o prawach dziecka.

Zdaniem Fundacji, jedyną możliwością rozwiązania tych trudności jest wprowadzenie do Kodeksu postępowania karnego **regulacji dotyczącej reprezentacji małoletniego** w tym postępowaniu.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przygotowała, w porozumieniu ze współpracującymi z nią ekspertami, projekt nowelizacji KPK, który odpowiadałby temu zapotrzebowaniu. Zmiany proponowane przez Fundację mają na celu zapewnienie **kompleksowego uregulowania** kwestii reprezentacji dziecka w postępowaniu karnym. Ich wprowadzenie wpłynęłyby na **przyspieszenie i uproszczenie** procedury ustanowienia kuratora, a także przyczyniłoby się realnie do rozwiązania wielu problemów praktycznych. Tym samym wpłynęłyby na pełniejszą i bardziej skuteczną ochronę praw dzieci pokrzywdzonych przestępstwem.

Pozwalam sobie załączyć do niniejszego pisma wypracowany przez Fundację projekt nowelizacji KPK.

Z poważaniem,

Monika Sajkowska
Prezes Zarządu
Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

Ustawa z dnia
o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
projekt Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę (d. Fundacja Dzieci Niczyje)
z dnia 23 maja 2016 r.

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 51 w § 2 otrzymuje brzmienie:

§ 2. Jeżeli pokrzywdzonym jest ubezwłasnowolniony całkowicie lub częściowo, prawa jego wykonuje przedstawiciel ustawowy albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje.

2) w art. 51 po § 2 dodaje się § 2a - § 2f w brzmieniu:

§ 2a. Jeżeli pokrzywdzonym jest małoletni, prawa jego wykonuje przedstawiciel ustawowy albo osoba, pod której stałą pieczęć pokrzywdzony pozostaje. Jeżeli istnieje przypuszczenie, że czyn zabroniony na szkodę małoletniego został popełniony przez rodzica lub innego przedstawiciela ustawowego, prawa małoletniego pokrzywdzonego wykonuje kurator.

§ 2b. Kuratora dla małoletniego powołuje niezwłocznie po otrzymaniu wniosku prezes sądu, sąd właściwy dla rozpoznania sprawy lub referendarz sądowy na wniosek prokuratora lub z urzędu. Kuratorem może być adwokat lub radca prawny lub inna osoba posiadająca wyższe wykształcenie prawnicze, spełniająca wymogi rozporządzenia, wydanego na podstawie § 2e niniejszego przepisu.

§ 2 c. Do kuratora stosuje się odpowiednio przepisy art. 81a § 2 oraz art. 84.

§ 2 d. Kurator uprawniony jest do uzyskania zwrotu kosztów świadczonej małoletniemu pomocy. Koszty, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, ponosi Skarb Państwa. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Izby Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ponoszenia kosztów, z uwzględnieniem sposobu ustalania tych kosztów, wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalnej wysokości opłat za udzieloną pomoc.

§ 2e. W kwestiach dotyczących kuratora, a nie unormowanych przez przepisy niniejszego kodeksu, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy o kurateli.

§ 2f. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób zapewnienia małoletniemu korzystania z pomocy kuratora, w tym kompetencje i kwalifikacje osób mogących pełnić funkcję kuratora, sposób ustalania listy kuratorów oraz skreślania z listy kuratorów,
- 2) sposób wyznaczania kuratora,
- 3) sposób i przesłanki odwołania kuratora,
- 4) tryb i sposób przekazywania do sądu wniosku o wyznaczenie kuratora oraz szczegółowy tryb rozpoznawania takiego wniosku,

– mając na uwadze konieczność zapewnienia prawidłowego toku postępowania oraz prawidłowej realizacji prawa małoletniego do należytej reprezentacji.

3) po art. 178a dodaje się art. 178b w brzmieniu:

Nie wolno przesłuchiwać jako świadka kuratora małoletniego co do faktów, o których dowiedział się prowadząc sprawę, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego.

Art. 2. Czynności procesowe dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są skuteczne, jeżeli dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 3. Osoby ustanowione kuratorami na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują swoje uprawnienia do uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

Art. 4. W razie wątpliwości, czy stosować prawo dotychczasowe, czy przepisy niniejszej ustawy, stosuje się niniejszą ustawę.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem